

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI RADNI SUD U ZAGREBU
Ulica grada Vukovara 84

1. u spis
2. u rad _____
3. na znanje _____
4. po uputu _____
5. stranci _____

Poslovni broj 4 Pr-1031/17-28

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Općinski radni sud u Zagrebu, po sutkinji toga suda Ruži Garac, u pravnoj stvari tužitelja Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu Hrvatski studiji, Zagreb, Borongajska cesta 83 d, OIB: 36612267447, zastupano po prof. dr. Damiru Borasu i prof. dr. sc. Mariu Grčeviću, koje zastupaju Maro Mihočević i Denis Bajs, odvjetnici u Odvjetničkom društvu Mihočević & Bajs, Zagreb, Smičiklasova 18/III, protiv tuženika Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja, Zagreb, Trg maršala Tita 4, OIB: 44542870641, zastupanog po predsjedniku prof. dr. sc. Igoru Radeki, kojeg zastupa punomoćnik Mislav Bistrović, odvjetnik u Zagrebu, Trg Petra Svačića 6/III, radi naknade štete, nakon održane i zaključene glavne javne rasprave dana 14. ožujka 2018. u prisutnosti punomoćnika tužitelja i punomoćnika tuženika, 19. travnja 2018.,

presudio je

I. Nalaže se tuženiku isplatiti tužitelju iznos od 15.000,00 kuna sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od 31. svibnja 2017. pa do isplate, po prosječnoj kamatnoj stopi na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunatoj za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećanoj za tri postotna poena, u roku od 8 dana.

II Nalaže se tuženiku naknaditi tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 9.562,50 kuna sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od 19. travnja 2018. pa do isplate, po prosječnoj kamatnoj stopi na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunatoj za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećanoj za tri postotna poena, u roku od 8 dana.

III. Odbija se zahtjev tužitelja za naknadom troškova parničnog postupka u preostalom dijelu u iznosu od 1.437,50 kuna s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama.

IV. Odbija se zahtjev tuženika za naknadom troškova parničnog postupka u cijelosti.

Obrazloženje

Tužitelj u tužbi podnesenoj ovom sudu dana 31. svibnja 2017. i tijekom postupka tvrdi da je dana 24. ožujka 2017. zaprimio Dopis tuženika kojim najavljuje štrajk sa svrhom zaštite i promicanja gospodarskih i socijalnih interesa svojih članova, te s ciljem osiguravanja opstojnosti, stabilnosti i sigurnosti radnih mjesta zaposlenika koja su objektivno ugrožena. Nakon neuspješno završenog postupka mirenja tuženik je 3. travnja 2017. u 8,00 sati započeo štrajk. Štrajk koji je tuženik inicirao, organizirao i proveo utvrđen je nezakonitim, te je zabranjen presudom

Županijskog suda u Zagrebu od 10. travnja 2017., a koja presuda je potvrđena presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 27. travnja 2017. Nezakonito provedeni štrajk bio je izrazito medijski popraćen, i to upravo zato što su predstavnici tuženika povodom najave, organizacije i provedbe štrajka redovito istupali u javnosti i u različitim medijima komentirali njegove postupke kao nezakonite i neetične, navodeći kako on provodi nasilje i ugrožava socijalna i ekonomska prava radnika, te da ne poštuje Ustavom zajamčenu sveučilišnu autonomiju. Istupanjem tuženikovih predstavnika u medijima prouzročena mu je neimovinska šteta zbog povrede prava osobnosti na ugled, čast, ime i dobar glas, slijedom čega sukladno odredbi čl. 217. st. 2. Zakona o radu i odredbi čl. 19. i čl. 1100. st. 3. Zakona o obveznim odnosima predlaže sudu naložiti tuženiku isplatiti mu iznos od 15.000,00 kuna sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od podnošenja tužbe pa do isplate, uz naknadu troškova parničnog postupka sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od presuđenja pa do isplate.

Tuženik u odgovoru na tužbu i tijekom postupka osporava osnov i visinu tužbenog zahtjeva. Ističe prigovor promašene pasivne legitimacije, jer njegovi predstavnici nisu nastupali u njegovo ime i za njegov račun. Kraj navedenog, postavlja se pitanje je li tužitelj koristio sva sredstva koja mu sukladno Zakonu o medijima stoje na raspolaganju kako bi umanjio ili popravio štetu za koju tvrdi da mu je učinjena. Predmetni štrajk je sukladno Najavi štrajka od 24. ožujka 2017. trajao od 3. do 10. travnja 2017. i u toj najavi nisu iznesene nikakve izjave koje bi imale za cilj vrijeđanje tužiteljevih prava osobnosti. Niti tijekom organizacije i provođenja štrajka nije poduzimao radnje i davao izjave kojima bi vrijeđao tužiteljeva prava osobnosti. Štrajk se provodio isključivo obustavom nastave, uz neprekinuto obavljanje poslova vezanih uz znanstveni rad, te poslova obračuna i isplate plaće. Osporava da bi javni ili medijski istupi bilo kojih osoba bili u funkciji, ili u bilo kakvoj vezi sa organizacijom i provođenjem štrajka, odnosno da bi medijsko praćenje štrajka bilo u uzročnoj vezi s njegovim radnjama poduzetim u svrhu organizacije i provedbe štrajka. On je poštivao sva zakonska pravila o organizaciji štrajka, u smislu da je štrajk ispravno najavljen tužitelju, te da je proveden postupak obveznog mirjenja iz članka 205. i 206. Zakona o radu. Okolnost da su određeni mediji pratili štrajk, te da su određene osobe davale izjave ili komentare o štrajku, situaciji kod tužitelja ili općenito o stanju akademske zajednice, nije u izravnoj uzročnoj vezi s provođenjem štrajka, jer se radi o temi koja je medijski eksponirana već dugi niz godina. Zanimanje medija za probleme tužitelja u 2017. bilo je uzrokovano blokadom nastave koju su poduzeli studenti krajem ožujka 2017. zbog čega je više puta morala intervenirati policija. Prema tome, nije točno da bi mediji pratili štrajk zato što su određeni pojedinci komentirali štrajk, već su pratili štrajk samo kao nastavak dugotrajnih problema koji su eskalirali studentskom blokadom i nezadovoljstvom djelatnika koji su krenuli u štrajk. Tužitelj je javna ustanova financirana sredstvima iz državnog proračuna, te javnost i mediji imaju pravo znati i izvještavati o događanjima na bilo kojem javnom visokom učilištu. Sasvim je jasno da percepcija javnosti o tužitelju teško da može biti pozitivna u situaciji kada unutar mjesec dana s jedne strane studenti organiziraju blokadu studija na koju mora intervenirati policija, a s druge strane profesori stupe u štrajk. Ako bi i postojala kakva negativna percepcija javnosti o tužitelju onda to svakako ne može biti uzrokovano samom organizacijom i provođenjem štrajka. Budući da je vijest o nezakonitosti štrajka medijski popraćena jednako kao i samo pokretanje štrajka, onda je upitno u čemu bi se točno sastojala povreda tužiteljevih prava osobnosti vezanih za sam štrajk. Slijedom navedenog, predlaže odbiti tužbu i tužbeni zahtjev u cijelosti, uz naknadu parničnih troškova.

U dokaznom postupku sud je izvršio uvid u Najavu štrajka tuženika od 24. ožujka 2017. (list 6.-15. spisa), presliku presude i rješenja Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj P-14/17-

11 od 10. travnja 2017. (list 16.-24. spisa), presliku presude i rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj GŽ-8/17-2 od 27. travnja 2017. (list 25.-31. spisa), Izvatke iz medija (list 32.-63. i 82.-90. spisa), Dopis Inspektorata rada od 9. svibnja 2017. (list 80.-81. spisa), Akreditacijsku preporuku Agencije za znanost i visoko obrazovanje od 27. listopada 2014. (list 141.-145. spisa), Pismo očekivanja Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta od 12. prosinca 2014. (list 146.-148. spisa), Očitovanje Ministarstva znanosti i obrazovanja od 2. kolovoza 2017. (list 152.-156. spisa), komentar Zakona o radu (list 162.- 167. spisa), Zapisnik s 2. sastanka održanog radi provođenja postupka mirenja u kolektivnom radnom sporu između tužitelja i tuženika od 31. ožujka 2017. (list 168.-169. spisa), Pismo Nezavisne liste kandidata za studentski zbor Hrvatskih studija (list 170.-171. spisa), sudsku praksu (list 172.-188. i 213.-222. spisa), Očitovanje Ministarstva uprave od 21. rujna 2015. (list 194.-195. spisa), presliku tužbe radi oglašavanja ništavom pojedinačne odluke (list 196.-201. spisa), Intervju od 28. ožujka 2017. (list 202. spisa), saslušani su svjedoci prof. dr. sc. Ante Čović (list 206.-207. spisa) i zakonski zastupnik tuženika prof. dr. sc. Mario Grčević (list 209.-210. spisa).

Predmet spora je pravo tužitelja na naknadu utužene neimovinske štete.

Odredbom čl. 205. st. 1. Zakona o radu („Narodne novine“, broj: 93/14. i 127/17., dalje u tekstu: ZR-a) propisano je da sindikati imaju pravo pozvati na štrajk i provesti ga u svrhu zaštite i promicanja gospodarskih i socijalnih interesa svojih članova, te zbog neisplate plaće, odnosno naknade plaće, ako nisu isplaćene do dana dospijea.

Prema odredbi čl. 217. st. 1. ZR-a poslodavac, odnosno udruga poslodavaca može zahtijevati od nadležnog suda da zabrani organiziranje i poduzimanje štrajka protivno odredbama zakona.

Sukladno odredbi čl. 217. st. 2. ZR-a poslodavac može zahtijevati naknadu štetu koju je pretrpio zbog štrajka koji nije organiziran i poduzet u skladu s odredbama zakona.

Uvidom u presliku presude i rješenja Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj P-14/17-11 od 10. travnja 2017. (list 16.-24. spisa) i presliku presude i rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 27. travnja 2017. (list 25.-31. spisa) utvrđeno je da je nezakonito organiziranje i poduzimanje štrajka kojega je tuženik dana 24. ožujka 2017. najavio tužitelju za prvi dan nakon okončanja mirenja, ako taj postupak bude završen neuspješno, s početkom radnog vremena u prvoj smjeni kod tužitelja i koji štrajk je otpočeo 3. travnja 2017. u 8,00 sati. Prvostupanjski i drugostupanjski sud u bitnom su zaključili da razlozi koje je tuženik iznio u Najavi štrajka od 24. ožujka 2017. (list 6.-10. spisa) ne predstavljaju opravdani razlog za štrajk, budući se istima dovodi u pitanje zakonska i statutarna utemeljenost Odluke tužitelja od 1. veljače 2016. o pokretanju postupka rješavanja pravnog statusa, znanstveno-nastavnog profila i ustroja Hrvatskih studija te o imenovanju Odbora za provedbu postupka rješavanja pravnog statusa, znanstveno-nastavnog profila i ustroja Hrvatskih studija (dalje u tekstu: Odluka tužitelja od 1. veljače 2016.) i Odluka tužitelja od 9. veljače 2016. o izmjeni i dopuni Odluke o pokretanju postupka rješavanja pravnog statusa, znanstveno-nastavnog profila i ustroja Hrvatskih studija te o imenovanju Odbora za provedbu postupka rješavanja pravnog statusa, znanstveno-nastavnog profila i ustroja Hrvatskih studija (dalje u tekstu: Odluka tužitelja od 9. veljače 2016.). Proizlazi, dakle, da se štrajk provodi radi odluka koje se tiču ustrojstvenih i organizacijskih pitanja Sveučilišta, a ne radi zaštite i promicanja gospodarskih i socijalnih interesa tuženikovih članova. Prema stavu Vrhovnog suda Republike Hrvatske iznesenom u presudi i rješenju poslovni broj GŽ-8/17-2 od

27. travnja 2017. pitanje organizacije studija autonomna je i unutarnja stvar Sveučilišta i mogući gubitak radnik mjesta, koji je uz to u konkretnom slučaju sasvim neizvjesna buduća činjenica, sama po sebi ne može biti opravdani razlog za otkaz.

Imajući u vidu da je predmetni štrajk utvrđen nezakonitim, za predmet ovog spora odlučno je utvrditi jesu li se u konkretnom slučaju ispunili uvjeti za dosuđenje pravične novčane naknade neimovinske štete sukladno odredbi čl. 19. st. 1. i 3., čl. 1045. st. 1., čl. 1046. i čl. 1100. st. 3. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj: 35/05., 41/08. i 125/11., dalje u tekstu: ZOO-a), a koji se propisi obveznog prava primjenjuju temeljem odredbe čl. 8. st. 4. ZR-a.

Prema odredbi čl. 19. st. 1. ZOO-a svaka fizička i pravna osoba ima pravo na zaštitu svojih prava osobnosti pod pretpostavkama utvrđenim zakonom. Pravna osoba ima sva navedena prava osobnosti iz st. 2., osim onih vezanih uz biološku bit fizičke osobe, a osobito pravo na ugled i dobar glas, čast, ime, odnosno tvrtku, poslovnu tajnu, slobodu privređivanja i slično (čl. 19. st. 3. ZOO-a).

Tko drugome prouzroči štetu, dužan je naknaditi je ako ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje (čl. 1045. st. 1. ZOO-a). Prema odredbi čl. 1046. ZOO-a šteta je, između ostalog, i povreda prava osobnosti (neimovinska šteta).

Među strankama nije sporno da je predmetni štrajk organizirao i poduzeo tuženik, te da je isti trajao u razdoblju od 3. do 10. travnja 2017.

U tekstu pod naslovom „Na Hrvatskim studijima pokreće se štrajk“ obavljen 20. ožujka 2017. na portalu Jutarnji.hr navodi se kako u vrhu Sindikata ističu da „Štrajku daju zeleno svjetlo zbog niza nezakonitih odluka uprave Sveučilišta“.

Uvidom u <http://www.nsz.hr/novosti-i-obavijesti> od 22. ožujka 2017. utvrđeno je da je predsjedništvo tuženika objavilo tekst u kojem, između ostalog, navodi kako su "mnoge odluke Uprave Sveučilišta nezakonite i predstavljaju narušavanje akademskih sloboda i autonomije sveučilišta", da "takve nezakonite odluke nužno vode ka ukidanju studija filozofije na Hrvatskim studijima", da tužitelj vrši „odmazdu prema neistomišljenicima“, odnosno da su „odluke Uprave Sveučilišta nezakonite, akademski neetične i neprincipijelne jer upućuju na obračune s neistomišljenicima i posljedično na gušenje slobode kritike na Sveučilištu i manipulaciju ljudima“, „da se odluke Sveučilišta mogu ocijeniti kao najlošije odluke Sveučilišta u neovisnoj Hrvatskoj od kojih su lošije samo neke donesene u vrijeme komunizma“, pa postoji „nezakonit rad Sveučilišta“ i drugo.

Uvidom u tekst "Hrvatski studiji: Sindikat pokrenuo proceduru štrajka, blokada se nastavlja" objavljen na portalu www.novilist.hr 24. ožujka 2017. utvrđeno je kako je dr. Tomislav Janović, povjerenik tuženika, iskazao kako "Nevjerojatno je kako se nezakonitosti na Sveučilištu pokrivaju autonomijom" i da „traže uspostavu pravnog poretka na instituciji HS-a, pa i Sveučilištu u Zagrebu.

Na portalu Nacional.hr od 7. travnja 2017. prenesena je izjava sindikalnog povjerenika dr. Tomislava Janovića kako „stanje na Hrvatskim studijima pogoršava se, osobito od veljače prošle godine kada je rektor oduzeo Hrvatskim studijima autonomiju odlučivanja i nametnuo neodgovorno Stručno vijeće“.

U tekstu Novog lista pod naslovom „Prekinut štrajk na Hrvatskim studijima“ objavljen dana 11. travnja 2017. sindikalni povjerenik dr. Tomislav Janović naveo je „Prekidom štrajka ne nestaju razlozi zbog kojih smo ga pokrenuli. S ovakvim rektorom i takvim odnosom prema zakonu i stupnju nasilja koje se na Sveučilištu primjenjuje, ne vidim da će tenzije prestati“.

Na portalu Jutarnji.hr dana 12. travnja 2017. objavljen je tekst pod naslovom "Vilim Ribić: Sud ne razumije autonomiju sveučilišta" u kojem je predsjednik Velikog vijeća tuženika Vilim Ribić naveo kako "Vjerujem da je sud donio odluku jer ne razumije pojam akademskih prava i autonomije sveučilišta", te da smatra kako „Sveučilište gubi na svom ugledu“.

U tekstu pod nazivom „Nakon zabrane na Hrvatskim studijima, novi štrajk na Filozofskom“ objavljen dana 13. travnja 2017. pravница tuženika Ana Petošić navodi kako „Sveučilište osporavajući naš štrajk potpuno krivo shvaća načelo autonomije sveučilišta, a slijedom toga i sud u svojoj presudi“.

Konačno u tekstu Zagrebačkog lista od 15. travnja 2017. pod naslovom „Hrvatski studiji i dalje u nezavisnom položaju“ sindikalni povjerenik tuženika navodi kako „neki od nastavnika Hrvatskih studija stupili su u štrajk zbog institucionalnog nasilja kojemu je ta ustanova izložena više od godinu dana.“

Prethodno citirane izjave predstavnika tuženika dane su u razdoblju od 20. ožujka 2017. do 15. travnja 2017., dakle, za vrijeme organiziranja i poduzimanja štrajka.

Zakonski zastupnik tužitelja prof. dr. sc. Mario Grčević u svom je iskazu naveo da je tužitelj prije predmetnog štrajka uživao veliki ugled koji je istim znatno narušen, te je tužitelju nanesena velika šteta. Štrajk je organiziran uz tvrdnje da tužitelj krši socijalna prava zaposlenika, a što nije bilo točno. U pregovorima prije štrajka uprava Sveučilišta i uprava tužitelja izašla je zahtjevima organizatorima štrajka maksimalno ususret i ukazala da štrajk nije utemeljen, jer nikome nisu ukinuta radnička prava, niti je bilo ikakvih prijetnji otkazima. Medijska kampanja kojoj su bili izloženi za posljedicu je imalo srozavanje ugleda tužitelja kako na domaćoj, tako i na međunarodnoj razini. Konkretno, njega su zvali kolege iz Hrvatske i inozemni partneri sa upitima što to tužitelj radi loše i negativno, slijedom čega je on morao objašnjavati da ne rade ništa loše i protivno zakonu. Osim što je studentima bilo otežano izvršavanje njihovih studenskih obveza, nakon štrajka i negativnih medijskih komentara broj upisanih studenata u idućoj akademskoj godini znatno je pao i to otprilike od cca 130 studenata na preddiplomskoj i diplomskoj razini. Kako tužitelj za svakog upisanog studenta dobiva oko 7.200,00 kuna može se zaključiti da je tužitelj pretrpio štetu u iznosu od oko 950.000,00 kn. Kao pročelnik je dobivao i upite roditelja iz kojih je proizlazilo da bi oni svoju djecu upisali kod tužitelja, ali da su čuli da će se isti ukinuti. U ožujku 2017. bila je organizirana i kratka blokada nastave u trajanju od 10-ak dana, a koju blokadu su organizirali grupa studenata i čelnici sindikalne podružnice tuženika. Ne postoji niti jedna odluka suda ili bilo kojeg nadležnog tijela u Republici Hrvatskoj prema kojoj bi bilo utvrđeno da je kod tužitelja počinjena bilo kakva nezakonitost. Postoje brojni tonski i tiskani medijski zapisi u kojima čelnici tuženika ističu da je tužitelju srozan ugled, te da se kod tužitelja provodi institucionalno nasilje, a zbog čega se i on osobno morao braniti od takvih navoda. Tužitelj je sporne medijske natpise demantirao na svojim službenim stranicama i u medijima do kojih su mogli prodrijeti, međutim zbog brzine i količine medijskih zapisa jednostavno se nije stiglo demantirati sve što je izneseno. Što se tiče dolaska policije kod tužitelja u vrijeme održavanja blokade nastave organizirane od strane grupe studenata i čelnika sindikalne

podružnice tuženika, istaknuo je da policiju nije pozvao tužitelj, već da je policija bila pozvana zbog sukoba do kojeg je došlo između studenata koji podržavaju i onih koji ne podržavaju blokadu. Predmetna količina negativnih napisa o tužitelju je bila vezana isključivo uz predmetni štrajk. Nikada prije predmetnog štrajka nije bilo toliko negativnih medijskih napisa, niti se spominjalo da se kod tužitelja vrši institucionalno nasilje. U relevantno vrijeme nije bilo otpuštanja radnika. Također je bilo i novih 30-tak zapošljavanja, a zbog čega je tuženik također prosvjedovao tvrdeći da su ta zapošljavanja nezakonita.

Svjedok prof. dr. sc. Ante Čović, prorektor tužitelja za organizaciju, kadrovski razvoj i međunarodnu suradnju, iskazao je da je tuženik predmetni štrajk pokrenuo pod izlikom da će se otkazivati nastavnicima Hrvatskih studija, a što nije bila istina, i na što su oni upozorili već u postupku mirenja. Nakon završenog štrajka tužitelj je zaposlio znatan broj novih djelatnika, a sve kako bi zadovoljio uvjete iz Akreditacijskog pisma. U 40 godina njegovog djelovanja predmetni štrajk bio je najveći udar na ugled tužitelja koji mu je prouzročio veliku štetu. Konkretna šteta očitovala se na funkcionalnoj razini, budući su zaustavljene sve nastavne aktivnosti koje je trebalo nadoknađivati, a najteži vid štete dogodio se na institucionalnoj razini ugleda. Osim što je tužitelj prema implikaciji tuženika bio stavljen na stup srama da ruši socijalni poredak i socijalne vrijednosti, do kojih jako drži, tužitelj je imao puno problema i u komunikaciji sa svojim međunarodnim i inozemnim partnerima kojima je morao objašnjavati što se to događa. Naime, oni su polazili od pretpostavke da je riječ o restrikcijama odnosno otpuštanju radnika. Nakon što su inozemnim partnerima objasnili da tužitelj planira nova zapošljavanja sve ostalo je za njih bilo neshvatljivo. Na domaćem planu, slijedila je nadogradnja putem medijskih napisa, a koji su dosegali razinu medijske hysterije. U navedenom su sudjelovali čelnici tuženika koji su sazivali konferencije za tisak, dok je gospodin Ribić davao bombastične izjave za tisak. Sve prethodno opisano imalo je svoj efekt i na sve ostale medije. Dva dana prije štrajka bila je organizirana blokada nastave od strane nelegalnog tijela „Studentski zbor“ u izravnoj sinkronizaciji sa sindikalnim čelnicima. Prethodno opisano nije bilo autonomno djelo studenata Hrvatskih studija.

Tužitelj tužbeni zahtjev temelji na odredbi čl. 217. st. 2. ZR-a, a ne na odredbi čl. 21. Zakona o medijima ("Narodne novine", broj: 59/04., 84/11. i 81/12., dalje u tekstu: ZM-a) kojom je propisano da za štetu koja je prouzročena informacijom objavljenoj u mediju odgovara nakladnik. S obzirom da je tuženik organizirao i poduzeo štrajk kod tužitelja u razdoblju od 3. do 10. travnja 2017., a koji štrajk je pravomoćno utvrđen nezakonitim, te da su predstavnici tuženika u prethodno iznesenim tekstovima istupali isključivo u ime i za račun tuženika, tuženik odgovara sukladno odredbi čl. 217. st. 2. ZR-a. Slijedom navedenog, prigovor promašene pasivne legitimacije tuženika nije osnovan. Da su Vilim Ribić i dr. sc. Tomislav Janović u spornim izjavama nastupali u ime i za račun tuženika proizlazi ne samo iz činjenice što su prilikom iznošenja takvih izjava nastupali isključivo kao predsjednik Velikog vijeća tuženika, odnosno kao Glavni sindikalni povjerenik sindikalne podružnice tuženika, već i iz činjenice što se tuženik nikada nije ogradio od takvih njihovih izjava.

Za predmet ovog spora odlučno je utvrditi mogu li sporne izjave tuženika u medijima stvarno povrijediti ugled, dobar glas i ime tužitelja, kao neimovinskih dobara koje pripadaju svakoj pravnoj osobi. Pritom je bitno da su takve izjave u negativnom smislu mogle utjecati na promjenu mišljenja javnosti o tužitelju, na način da iste izazivaju prijekor okoline, umanjeње ugleda tužitelja, te ocrnjivanje njegovog dobrog glasa i imena u javnosti.

Predstavnici tuženika spornim istupima u medijima djelovanje i rad tužitelja okarakterizirali su nezakonitim, nemoralnim i nasilnim, navodeći u bitnom kako tužitelj donosi nezakonite odluke, narušava akademske slobode i autonomiju sveučilišta, vrši odmazdu prema neistomišljenicima, te provodi institucionalno nasilje, a čime se izravno vrijeđa tužiteljev ugled, dobar glas i ime.

Tužitelj je osnovan radi obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja, i radi obavljanja znanstvene, stručne i umjetničke djelatnosti. Kako se znanstvena djelatnost sukladno odredbi čl. 2. st. 2. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj: 123/03., 198/03., 105/04., 174/04., 46/07., 63/11., 94/13., 139/13. i 131/17., dalje u tekstu: ZOZDVO-a), između ostalog, temelji na slobodi i autonomiji stvaralaštva, a visoko obrazovanje na akademskim slobodama, akademskoj samoupravi i autonomiji sveučilišta, sporne izjave tuženika o narušavanju akademskih sloboda i autonomije sveučilišta, vršenju odmazde i provođenja institucionalnog nasilja, bez dokaza u prilog navedenom, izravno vrijeđaju ugled tužitelja na način da negativno mijenjaju percepciju javnosti o njemu, posebno u odnosu na poštivanje i očuvanje temeljnih načela i vrijednosti radi kojih je i osnovan. I tvrdnje tuženika o nezakonitosti rada i djelovanja tužitelja nisu potkrijepljene niti jednim dokazom, pa iste također izravno vrijeđaju ugled tužitelja. Tuženik je, naime, imao pravo pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom radi oglašavanja ništavom Odluke tužitelja o promjeni statusa Sveučilišnog centra Hrvatski studiji u Sveučilišni odjel Hrvatski studiji od 17. siječnja 2017. (list 196.-201. spisa) i Ministarstvu znanosti i obrazovanja podnijeti Zahtjev za provođenjem hitnog upravnog nadzora nad zakonitošću rada i općih akata Sveučilišta u Zagrebu u vezi odluke Senata Sveučilišta u Zagrebu o promjeni statusa Sveučilišnog centra Hrvatski studiji u Sveučilišni odjel Hrvatski studiji od 17. siječnja 2017. (list 152.-156. spisa), kao što je imao pravo u javnosti kritički preispitivati Odluku tužitelja od 1. veljače 2016. i Odluku tužitelja od 9. veljače 2016. Međutim, kada je, bez pravorijeka ili odluka nadležnih institucija, u javnosti kategorički i višekratno za cijelo razdoblje organiziranja i poduzimanja predmetnog štrajka tvrdio da predmetne odluke nisu zakonite, tada je tuženik izravno povrijedio ugled, dobar glas i ime tužitelja.

Da su spornim izjavama tuženika u medijima tužitelju narušeni ugled, dobar glas i ime u svojim iskazima suglasno i uvjerljivo su potvrdili zakonski zastupnik tužitelja prof. dr. sc. Mario Grčević i svjedok prof. dr. sc. Ante Čović navodeći kako su zbog istih imali puno problema u komunikaciji s kolegama iz Hrvatske, i inozemnim partnerima, koji su ih nazivali i ispitivali o predmetnim događajima, slijedom čega su im morali objašnjavati da tužitelj ne radi protivno zakonu i da neće biti nikakvih restrikcija i otpuštanja radnika, već upravo suprotno, da će zapošljavati nove radnike. Nadalje, prema iskazu zakonskog zastupnika tužitelja nakon štrajka i negativnih medijskih komentara broj upisanih studenata u idućoj akademskoj godini znatno je pao, i to otprilike od cca 130 studenata na preddiplomskoj i diplomskoj razini. Isti je kao pročelnik dobivao i upite roditelja neupisane djece hoće li se tužitelj ukinuti.

Tuženik nije dokazao da su izjave koje je za vrijeme organiziranja i poduzimanja štrajka iznosio u javnosti točne, iz čega proizlazi da isti nije imao namjeru javnosti plasirati točne, potpune i istinite izjave, već da je imao namjeru diskreditirati tužitelja u očima javnosti. Stoga su ispunjene pretpostavke odgovornosti za štetu.

Činjenica što su mediji prije i nakon predmetnog štrajka pisali o tužitelju, ne utječe na prethodno izneseni zaključak kako tuženik u konkretnom slučaju odgovara tužitelju za štetu. To

ne samo stoga što tužitelj u ovom postupku naknadu štete potražuje temeljem posebnog ovlaštenja koje izvire iz ZR-a kao *lex specialis*, i što je iz prethodno obrazloženih razloga utvrđeno da je predmetna šteta tužitelja u izravnoj uzročno-posljedičnoj vezi sa istupima tuženika u medijima prilikom organiziranja i poduzimanja štrajka, već i zbog toga što iz medijskih članaka koje je tuženik tijekom postupka dostavio u prilog svojih tvrdnji kako se o tužitelju negativno pisalo prije i nakon štrajka proizlazi da nije problematizirana zakonitost djelovanja i rada tužitelja. Isti se, naime, tekstovi u bitnom odnose na izražavanje nezadovoljstva i bojazni određenog dijela javnosti zbog možebitnog neispunjenja uvjeta iz Akreditacijske preporuke Agencije za znanost i visoko obrazovanje od 27. listopada 2014. (list 141.-145. spisa) i Pisma očekivanja Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta od 12. prosinca 2014. (list 146.-148. spisa).

U odnosu na tvrdnje tuženika kako je tužitelj javna ustanova financirana sredstvima iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, slijedom čega javnost i mediji imaju pravo znati i izvještavati o događanjima na bilo kojem javnom visokom učilištu, valja istaknuti slijedeće.

Odredbom čl. 38. st. 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj: 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14., dalje u tekstu Ustav Republike Hrvatske) jamči se sloboda mišljenja i izražavanja misli. Sloboda izražavanja misli obuhvaća osobito slobodu tiska i drugih sredstava priopćavanja, slobodu govora i javnog nastupa i slobodno osnivanje svih ustanova javnog priopćavanja (čl. 38. st. 2. Ustava Republike Hrvatske).

Odredbom čl. 35. Ustava Republike Hrvatske svakome se jamči štovanje i pravna zaštita njegova osobnog i obiteljskog života, dostojanstva, ugleda i časti.

Sukladno odredbi čl. 10. st. 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, broj: 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispr., 14/02. i 1/06., dalje u tekstu: Konvencija) svatko ima pravo na slobodu izražavanja. To pravo obuhvaća slobodu mišljenja i slobodu primanja i širenja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Kako ostvarivanje tih sloboda obuhvaća dužnosti i odgovornosti, ono može biti podvrgnuto formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili kaznama propisanim zakonom, koji su u demokratskom društvu nužni, između ostalog, i radi zaštite ugleda ili prava drugih.

Sloboda izražavanja misli na koju se poziva tuženik nema, dakle, značenje apsolutne slobode već je podložna ograničenjima propisanim odredbom čl. 35. Ustava Republike Hrvatske i odredbama čl. 19. st.3. i čl. 1100. st. 3. ZOO-a.

Kada tuženik kao udruga radnika progovara u javnosti isti ima obvezu pravo na slobodu izražavanja misli koristiti na način da bez razloga ne napada ugled drugih. Sud je mišljenja da se tuženik iznošenjem predmetnih neistinitih izjava u medijima, kojima je namjera bila tužitelja prikazati kao pravnu osobu koja djeluje nezakonito, pravom na slobodu izražavanja misli nije se koristio dobronamjerno, odgovorno i savjesno. To posebno stoga što tuženik u svojim izjavama nije ukazao niti na jedan konkretni gospodarski ili socijalni interes radnika koji tužitelj možebitno ugrožava, a zbog zaštite kojih prava ga odredba čl. 205. st. 1. ZR-a upravo i titulira kao organizatora i provoditelja zakonitog štrajka. Borba za socijalna i gospodarska prava radnika prihvatljiva je ukoliko se vodi dopuštenim i zakonitim pravnim sredstvima, a višekratne i kategoričke tvrdnje o nezakonitom djelovanju i radu tužitelja, bez odluka nadležnih institucija

koje takve tvrdnje potvrđuju, za cijelo vrijeme trajanja predmetnog štrajka ne predstavljaju dopuštena sredstva.

Za povredu ugleda i drugih prava osobnosti pravne osobe sud će, ako procijeni da to težina povrede i okolnosti slučaja opravdavaju, dosuditi joj pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade imovinske štete, a i kad nje neman (čl. 1100. st. 3. ZOO-a).

Težina predmetne povrede ogleda se u već u samoj intenciji zakonodavstva na priznanje poslodavcu prava na naknadu štete u slučaju nezakonitog štrajka. Navedeno, uz činjenicu da su sporne izjave tuženika u javnosti tužitelja prikazale kao nezakonitu i neakademsku instituciju putem različitih medija tako da čitatelji nisu mogli posumnjati u njihovu autentičnost, opravdavaju dosudu pravične novčane naknade. Na temelju objektivnog iskaza svjedoka prof. dr. sc. Ante Čovića utvrđeno je da je tužitelj institucija koja je osnovana 1669., da broji oko 70000 studenata, da ima oko 7000 djelatnika, te da je najveće i najuspješnije sveučilište u Hrvatskoj, a koje okolnosti također opravdavaju pravičnu novčanu naknadu. Posebno iz razloga što su sporne izjave tuženika davane višekratno i intenzivno u razdoblju od 20. ožujka 2017. do 15. travnja 2017. i što tužitelj, prema iskazu zakonskog zastupnika tužitelja, zbog količine i brzine plasiranja izjava tuženika niti nije mogao otkloniti negativan učinak istih.

Odlučujući o visini tužbenog zahtjeva sud je imao u vidu da se radi o izrazito uvredljivim i nedokazanim izjavama tuženika o tužitelju koji su podobni povrijediti ugled, dobar glas i ime tužitelja kao ustanove koja je osnovana radi obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja, te znanstvene, stručne i umjetničke djelatnosti, i kao ustanove koja je zadužena za rad sa studentima. Osobito su neprimjerene tvrdnje o nezakonitosti rada tužitelja i nepoštivanju autonomije i akademskih sloboda. Imajući u vidu da su takve tvrdnje iznesene višekratno ne samo putem tiskanih medija u Republici Hrvatskoj, već i putem internetskih stranica, čime je omogućena dostupnost informacije u svakom trenutku i cijelom svijetu, te da tuženik niti u jednom trenutku nije osporio svoje izjave, utvrđeno je da sukladno odredbi čl. 217. st. 2. ZR-a, te čl. 19. st. 3. i čl. 1100. st. 3. ZOO-a postoji osnov za naknadu štete tužitelju zbog povrede prava osobnosti na ugled, dobar glas i ime. Slijedom navedenog, tužitelju je na ime pravične novčane naknade zbog povrede prava osobnosti na ugled, dobar glas i ime valjalo dosuditi iznos od 15.000,00 kuna, pa je odlučeno kao pod točkom I. izreke presude.

Zakonske zatezne kamate na dosuđenu naknadu neimovinske štete dosuđene su tužitelju od podnošenja tužbe sukladno odredbi čl. 1103. ZOO-a.

Odluka o stopi zakonskih zateznih kamata temelji se na odredbi čl. 29. st. 2. ZOO-a.

Odluka o troškovima parničnog postupka temelji se na odredbi čl. 154. st. 1. i čl. 155. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj: 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 84/08., 96/08. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/08.-ispr., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst i 25/13., u daljnjem dijelu teksta: ZPP-a) te su tužitelju priznati troškovi zastupanja po punomoćniku prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine", broj: 142/12. i 103/14., dalje u tekstu: OT/12), sukladno vrijednosti predmeta spora.

Tako su tužitelju priznati troškovi sastava tužbe (100 bodova prema Tbr. 7/1 OT/12), sastava podnesaka od 29. rujna 2017., 2. siječnja 2018. i 22. siječnja 2018. (100 bodova prema

Tbr. 8/1 OT/12), pristupa na ročište 7. studenog 2017., 7. veljače 2018. i 14. ožujka 2018. (100 bodova prema Tbr. 9/1 OT/12) i sastava podneska od 15. prosinca 2017. (25 bodova prema Tbr. 8/3 OT/12) što uz vrijednost boda od 10,00 kn (Tbr. 50. OT/12) i poreza na dodanu vrijednost od 25% (Tbr. 42. OT/12) ukupno iznosi 9.062,50 kuna, kojem iznosu valja pribrojati troškove sudske pristojbe na tužbu u iznosu od 500,00 kuna. Slijedom navedenog, tužitelju je na ime naknade troškova parničnog postupka valjalo dosuditi iznos od 9.562,50 kuna sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od presuđenja pa do isplate (čl. 30. st. 2. Ovršnog zakona /"Narodne novine", broj: 57/96., 29/99., 173/03., 194/03., 151/04., 88/05. i 67/08./ u vezi čl. 29. st. 2. ZOO-a), kao pod točkom II. izreke presude.

Tužitelju nisu priznati troškovi sastava podneska od 5. lipnja 2017. u iznosu od 312,50 kuna, jer istim dostavlja dokaz o uplati sudske pristojbe na tužbu, a koji trošak nije bio potreban u smislu odredbe čl. 155. st. 1. ZPP-a. Tužitelju nije priznat niti trošak sudske pristojbe na presudu u iznosu od 500,00 kuna, jer isti za njega nije niti nastao. Sud nije priznao tužitelju unaprijed zatraženi trošak pristupa na ročište za objavu u iznosu od 625,00 kuna, budući nije izvjesno da li će stranka pristupiti na ročište za objavu ili ne. Slijedom navedenog, zahtjev tužitelja za naknadom troškova parničnog postupka u preostalom dijelu u iznosu od 1.437,50 kuna s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama valjalo je odbiti kao pod točkom III. izreke presude.

Tuženik je izgubio u sporu pa je na temelju odredbe čl. 154. st. 1. ZPP-a odbijen njegov zahtjev za naknadom troškova parničnog postupka u cijelosti, kao pod točkom IV. izreke presude.

Slijedom svega navedenog, valjalo je odlučiti kao u izreci.

U Zagrebu 19. travnja 2018.

Sutkinja:
Ruža Garac, v.r.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove odluke dopuštena je žalba Županijskom sudu. Žalba se podnosi pisano u 4 primjerka putem ovog suda u roku od 8 dana.

Dna:

1. pun tužitelja
2. pun tuženika

Za točnost otpremljena ovlaštenu službenik:

